
[2018-17-RE](#)

CAUSA 2018-17-RE

(Miquel Prats i d'altres c/ Principat d'Andorra)

Número de registre 156-2018. Recurs d'empara

Aute de l'11 de juliol del 2018

BOPA núm. 45, del 25 de juliol del 2018

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, l'11 d'abril del 2018, per les representacions processals respectives dels Srs. Joan Pau Miquel Prats, Mauricio Escribano Sánchez, Enrique Rafael Gracià Cerdà, Ignacio Cardiel Lavilla, Josep Elfa Farré, Isabel Camino Sarmiento Fuertes, Santiago de Rosselló Piera, Anna Maria Bermejo Camp, Juan Cejudo Peña, Luis César Jayme Garcia-Salcedo, Jaume Sansa Matamoros, Francesc Xavier Domingo Roige, Joana Reolid Castillo, Francisco Javier Filoso Fernandez, Sergi Fernández Genes, Amaya de Santiago Bullich, Josep Antoni Rivero Carrizo, Xavier Mayol González, Amélie Andrée Monique Pérez, Luis Pablo Laplana Moraes, Josep Lluís Rivero Carrizo, Esteve Garcia Garcia i Antoni Calvente Gutiérrez, mitjançant el qual interposen un recurs d'empara contra els autes del 29 de gener del 2018 i del 19 de març del mateix any, dictats pel Tribunal de Corts, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció, reconegut a l'article 10 de la Constitució, en diversos dels seus vessants, concretament, els drets a un procés degut, a un tribunal imparcial, a obtenir una decisió fonamentada en Dret i a la defensa, així com altres principis rectors dels drets fonamentals, i, atès que demanen al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets i principis esmentats en el seu recurs, que revoqui els autes impugnats per tal que el Tribunal de Corts "*dicti una nova resolució, (...) acordant que el Govern i els actors civils han de quedar exclosos de la vista oral i de la causa*". Així mateix, pel que fa a la manca de resolució de les restants qüestions formulades, sol·liciten que s'atorgui també l'empara per tal com no s'han seguit les disposicions establertes als articles 135, 136 i 179 del Codi de procediment penal, i, que el Tribunal de Corts es pronunciï novament;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Vist l'informe del Ministeri Fiscal del 8 de maig del 2018;

Vist que el magistrat, Sr. Isidre Molas Batllori, ha plantejat la seva inhibició en aquesta causa, la qual ha estat acceptada pel Ple del Tribunal;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Dominique Rousseau;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. En el decurs de la celebració del judici oral contra els processats ressenyats en l'encapçalament per un presumpte delictes de blanqueig de diners o valors, comés en el marc d'un establiment bancari, en grup organitzat i de manera habitual, les representacions lletrades d'aquests processats van plantejar diverses qüestions prèvies que, segons el seu parer, constituïen veritables obstacles de procedibilitat, qüestions que, d'acord amb l'article 136 del Codi de procediment penal, havien de ser resoltes amb caràcter previ a la continuació de les sessions del judici oral, per tal com afectaven la configuració juridico-processal de les parts en aquesta causa i la seva resolució podia afectar la vàlida prossecució del judici oral, així com la decisió final de la causa.

1.2. El 29 de gener del 2018, el Tribunal de Corts va dictar un aute en què considerava que de les qüestions prèvies plantejades només n'hi havia dues que podien ser veritables obstacles de procedibilitat: aquelles relatives a la legitimació del Govern i a la legitimació de diverses persones per ser part en el procés.

Seguidament, decidia desestimar la manca de legitimació del Govern d'Andorra per ser acusació particular i desestimar la manca de legitimació dels Srs. Joan Armengol Pal, Antoni Armengol Vila, Erica Armengol Soldevila, Antoni Farguell Adellac, Maria Mercè Santuró Canturri, Concepció Ballabriga Orús, Josepa Padilla Ballabriga, Mercè Farguell Baratau, Immaculada, Melània i Anna Maria Zamora Bonet, Jesús Betriu Coma, Romain Maurel Fernandez i Françoise Marie Adèle Fernandez per ser actors civils.

1.3. La representació processal del Sr. Luis César Jayme Garcia-Salcedo, la representació processal del Sr. Xavier Mayol González, i en un escrit conjunt les representacions processals respectives dels altres processats van interposar incident de nul·litat d'actuacions contra aquesta decisió, per tal com van considerar que s'havien vulnerat els seus drets a la jurisdicció, a un procés degut, a obtenir una decisió fonamentada en Dret, a un tribunal imparcial i a la defensa, reconeguts a l'article 10 de la Constitució, així com al principi d'igualtat davant la llei.

1.4. El 19 de març del 2018, el Tribunal de Corts, mitjançant aute, va desestimar tots els incidents de nul·litat d'actuacions esmentats.

1.5. L'11 d'abril del 2018, les representacions processals respectives dels Srs. Joan Pau Miquel Prats i d'altres van interposar conjuntament un recurs d'empara contra els autes ressenyats del Tribunal de Corts, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció, reconegut a l'article 10 de la Constitució, en diversos dels seus vessants, concretament, els drets a un procés degut, a un tribunal imparcial, a obtenir una decisió fonamentada en Dret i a la defensa, així com altres principis rectoris dels drets fonamentals.

---

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació jurídica dels recurrents

2.1.1. De manera prèvia, tot i reconèixer que no s'ha esgotat la via jurisdiccional ordinària en el fons, els recurrents consideren que, en aquest cas, cal admetre aquest recurs d'empara perquè en relació amb les qüestions de procedibilitat no es pot presentar cap més recurs, ni existeix cap altre mitjà de defensa.

- Retreuen al Tribunal de Corts no haver-se pronunciat en aquesta fase sobre les vulneracions dels drets fonamentals al·legades i consideren que cal una depuració prèvia de les qüestions que afecten aspectes de la constitucionalitat, perquè d'aquesta manera no només s'evita que el jutjador pugui quedar influenciat de manera irreparable per elles -atesa la normativa processal andorrana- sinó que també s'evita la seva perpetuació i consumació definitiva durant la tramitació de la causa.

- En aquest sentit citen el fonament jurídic tercer de la sentència del 2 d'abril del 2012, recaiguda en la causa 2011-36-RE, en què el Tribunal Constitucional exposa la seva posició en relació amb l'esgotament previ de les vies processals prèvies; destaca que la causa està en fase de judici oral i que la no correcció actual de les vulneracions constitucionals al·legades tindria com a conseqüència una molt difícil reparació dels seus efectes.

- Després de citar la jurisprudència del Tribunal Europeu dels Drets Humans en relació amb les garanties que s'han de respectar per tal que la defensa exerceixi amb plenitud la seva funció, concretament el coneixement dels elements de càrrec i l'obtenció íntegra de l'expedient, els recurrents destaquen que la necessitat de l'admissió a tràmit d'aquest recurs queda palesa en el fet que el Tribunal de Corts mateix ha suspès la vista oral fins al pronunciament del Tribunal Constitucional.

2.1.2. Sobre les qüestions de procedibilitat tractades pel Tribunal de Corts, és a dir, la legitimació del Govern i la legitimació dels actors civils.

- Pel que fa a la legitimació del Govern com a acusació particular en defensa de l'interès general, de la ciutadania andorrana i de les institucions del Principat d'Andorra consideren que aquesta afecta la separació dels poders de l'Estat, perquè aquesta funció correspon al Ministeri Fiscal, d'acord amb el Codi de procediment penal, motiu pel qual aquesta part va presentar incident de nul·litat d'actuacions per la vulneració del principi de legalitat processal, que regeix el procés penal, conformador del nucli essencial del dret a un procés degut.

- Ara bé, el Tribunal de Corts en la resolució d'aquest incident de nul·litat d'actuacions va actuar com a un òrgan d'apel·lació i, considerant que els arguments d'aquesta part eren els mateixos que ja havia exposat, va acordar no donar-hi resposta. Per tant, el Tribunal de Corts ha vulnerat el dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret.

- Així mateix, la decisió del Tribunal de Corts en relació amb la legitimació del Govern per ser acusació particular és arbitrària, perquè la llei és clara i el Tribunal de Corts mateix reconeix que la posició processal del Govern és confusa.

- Si bé el Govern ha manifestat que l'afer BPA li ha suposat un seguit de despeses, no les ha concretat, ni justificat de cap manera; no ha aportat al sumari el més mínim principi de prova en relació amb el seu interès específic i legítim per poder comparèixer com a acusació particular en tant que Govern.

- Els recurrents destaquen que no hi ha cap norma que habiliti el Govern a exercir l'acció penal en els delictes comuns perseguibles d'ofici. No obstant això, les defenses dels processats han d'afrontar no només l'acusació pública exercida pel Ministeri Fiscal, sinó també la del Govern, que també és un poder de l'Estat.

- Així mateix, consideren que el Tribunal de Corts ha afavorit el Govern en detriment d'aquesta part sense cap fonament legal ni objectiu, fracturant el principi d'igualtat d'armes en el procés penal i, per tant, el dret a la defensa dels processats.

- Segons el parer d'aquesta part, el fet que el Govern estigui indegudament comparegut en aquesta causa i actuï en representació de l'Estat ha de considerar-se com una ingerència de l'Estat en el poder judicial. Afegint que si en aquest cas el Govern està legitimitat per personar-se en acusació particular en defensa de l'interès general, també s'hauria de personar i querellar en totes les causes penals, altrament la seva actuació seria arbitrària i discriminatòria en relació amb altres processats en altres causes, depenent si aquests són treballadors de la BPA o no.

- Pel que fa a la legitimació dels actors civils, els recurrents reproduïen els mateixos arguments que pel Govern en relació amb la manca de fonamentació de l'aute del Tribunal de Corts que resol l'incident de nul·litat d'actuacions i en relació amb la manca d'acreditació dels seus pretesos danys i perjudicis.

- Afegeixen que el Tribunal de Corts no s'ha pronunciat en relació amb la seva al·legació de vulneració del principi de *non bis in idem*, perquè varis actors civils segueixen alhora la via civil i la via penal en reclamació de responsabilitat civil.

- I que hi ha infracció de llei material per tal com alguns actors civils no han aportat l'acreditació de ser socis de BPA.

- El Tribunal de Corts ha efectuat una interpretació esbiaixada de l'article 130 del Codi de procediment penal en considerar que la persona interessada pot ser qualsevol tercer.

- També hi ha una infracció de la llei material perquè el delictes de blanqueig no comporta responsabilitat civil, ni es justifica de quina manera aquestes persones haurien resultat ofeses o perjudicades pels fets presumptament constitutius d'aquest delictes. I en aquest sentit cita el fonament segon de l'aute del 19 de gener del 2011, recaigut en la causa 2010-33-RE, en què s'avalava la jurisprudència del Tribunal de Corts sobre el fet que l'acció civil estigués vedada a les companyies d'assegurances, ja que el seu perjudici no derivava del delictes, sinó de l'execució del contracte amb el seu client.

- Els recurrents retreuen al Tribunal de Corts posposar il·lògicament la resolució de la legitimació dels actors civils per ser part en el procés en fase de sentència sense motivar de manera expressa els motius del seu canvi jurisprudencial.

- En relació amb aquest punt, els recurrents conclouen que la manca de pronunciament del Tribunal de Corts sobre aquests aspectes vulnera els seus drets a la defensa i a obtenir una decisió fonamentada en Dret, sense perjudici que existeixi una vulneració del seu dret a la intimitat pel fet de permetre l'accés a dades sensibles a tercers aliens al procés.

2.1.3. Sobre les qüestions de procedibilitat prèvies que no han estat contestades pel Tribunal de Corts.

- El Tribunal de Corts va considerar que aquestes altres qüestions prèvies no condicionaven la vàlida prossecució de la vista oral sense que aquesta part pugui saber els motius pels quals ha adoptat aquesta decisió.

- Aquestes qüestions no han estat ni tan sols esmentades en els autes impugnats, per tant, la vulneració dels drets a un procés degut i a obtenir una decisió fonamentada en Dret és evident.

- L'aute que resol l'incident de nul·litat d'actuacions nega que hi hagi una incongruència omissiva per tal com el Tribunal de Corts es va pronunciar al respecte en el moment d'acabar la darrera sessió del judici oral del 19 de gener.

- De l'enregistrament d'aquell moment de la vista oral es desprèn que es tractava de l'opinió del president del Tribunal de Corts abans de deliberar, en què deia que en una decisió escrita posterior es determinaria quines qüestions podien ser o no obstacles de procedibilitat i el per què.

- Els recurrents estan d'acord amb el Tribunal de Corts en què no només les qüestions relatives a les parts poden ser obstacles de procedibilitat, existeixen altres causes que poden ser relatives a l'òrgan jurisdiccional i també hi ha aquelles que poden comportar la nul·litat total o parcial del procés, en especial la instrucció sumarial i la retrocessió d'actuacions al moment processal anterior a la vulneració d'un dret fonamental.

- Segons el parer del Tribunal de Corts, es tractaria de qüestions únicament referides a la validesa d'actes processals o a medis de prova, la resolució de les quals està lligada al seu resultat, cosa en la qual aquesta part discrepa.

- Consideren que en aplicació dels articles 135 i 136 del Codi de procediment penal, les qüestions prèvies que afecten la nul·litat total o parcial del procés i aquelles que afecten les proves derivades de problemes processals han de ser tractades de manera prèvia. Amb aquesta finalitat exposen el *petitum* de les qüestions que consideren que tenen aquest objecte: nul·litat de la *notitia criminis*; nul·litat de l'aute de desglossament; nul·litat de ple dret de la CRI del 10 de març del 2015 per manca de les formalitats del procediment; nul·litat per infracció del principi d'unitat de la causa i del dret al jutge natural, investigació prospectiva i dret al procés degut; nul·litat de la incorporació d'altres causes al sumari sense resolució motivada; manca de tria contradictòria de converses; incorporació extemporània al sumari de les actes del Comitè de Prevenció de Blanqueig i del Consell d'Administració i trencament de la cadena de custòdia; actuacions judicials en el marc de la causa; acusació per fets diferents dels descrits en el processament; i manca de determinació de les proves que sol·licita l'acusació.

2.1.4. Per acabar, demanen al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets i dels principis esmentats en el seu recurs, que revoqui els autes impugnats per tal que el Tribunal de Corts "*dicti una nova resolució, (...) acordant que el Govern i els actors civils*

han de quedar exclosos de la vista oral i de la causa". Així mateix, pel que fa a la manca de resolució de les restants qüestions formulades, sol·liciten que s'atorgui també l'empara per tal com no s'han seguit les disposicions establertes als articles 135, 136 i 179 del Codi de procediment penal, i, que el Tribunal de Corts es pronunciï novament.

2.2. Argumentació del Tribunal de Corts

- De les qüestions prèvies formulades per les defenses dels processats, el Tribunal de Corts, d'acord amb l'article 136 del Codi de procediment penal, considera que únicament dues d'aquestes han de ser resoltes amb caràcter previ per tal com afecten la configuració juridico-processal de les parts en aquesta causa: la legitimació del Govern d'Andorra per ser acusació particular o per exercir l'acusació popular i la legitimació de les persones comparegudes com a actors civils.

- Pel que fa al primer punt, el Tribunal de Corts exposa el marc legal per a l'exercici de les accions penal i civil i distingeix entre l'acció penal que correspon als perjudicats i/o ofesos per la infracció penal i aquella que correspon a qualsevol ciutadà andorrà, mitjançant l'exercici de l'acció popular, prevista a l'article 86.4 de la Constitució i desenvolupada en l'article 7 de la Llei qualificada de la Justícia i en l'article 15 del Codi de procediment penal.

- En aquest sentit, el Tribunal de Corts conclou que, d'acord amb els articles 14 i 130 del Codi de procediment penal, l'acció penal del Govern ve motivada pel fet que es considera perjudicat pels fets objecte d'enjudiciament.

- Afegeix que per tal com que no fa una qualificació jurídica penal dels fets, ni formula pretensions punitives diferents, ni superiors de les del Ministeri Fiscal, l'acusació particular del Govern no ocasiona cap mena d'indefensió als acusats. Altrament, en cas contrari, es vulneraria el dret del Govern a accedir a la jurisdicció en defensa del dret legítim que representa.

- Així mateix destaca que les representacions lletrades dels processats no van denunciar la manca de legitimació del Govern durant la instrucció sumarial i si bé és cert que el Codi de procediment penal no obliga a fer-ho, el Tribunal de Corts considera que després d'1 any i mig des de la notificació de la querella del Govern, pretendre ara excloure'l com a acusació particular no només és contrari al principi dels propis actes, sinó que pot suposar un abús de dret i infringir el principi de bona fe processal.

- Pel que fa als defectes formals imputats a la querella del Govern, de manera general, el Tribunal de Corts conclou que l'exercici de l'acció penal és una manifestació del dret fonamental a la jurisdicció, que no ha de ser restringit mitjançant la imposició d'impediments de tipus processal, perfectament esmenables sempre que l'acció estigui a priori fonamentada.

- Pel que fa al segon punt relatiu a la legitimació dels personats com a actors civils, el Tribunal de Corts examina de manera acurada l'article 18 del Codi de procediment penal que disposa que "*L'acció civil pot ser exercida per tota persona que hagi sofert danys i perjudicis causats pel delictes o la contravenció penal*", sense distingir entre ofès i perjudicat, ni perjudicat directe o indirecte.

- Entre altres punts, reitera que el dret a la jurisdicció es concreta en el dret a ser part en un procediment i a promoure l'activitat judicial per obtenir una decisió sobre la pretensió adduïda i no es pot restringir l'accés al procés a aquells que defensen un interès legítim derivat de l'afectació pels fets objecte d'enjudiciament, sense que aquest Tribunal pugui valorar a priori la prosperabilitat

---

d'aquestes pretensions, ja que d'aquesta manera se'ls privaria de la possibilitat d'acreditar durant el judici el seu perjudici i la vinculació directa amb els fets presumptament delictius.

- També considera, com en el cas del Govern, que les representacions lletrades dels processats no van denunciar la manca de legitimació dels compareguts com a actors civils durant la instrucció sumarial, reiterant que tot i que el Codi de procediment penal no obliga a fer-ho, efectuar aquesta denúncia actualment pot suposar un abús de dret i infringir el principi de bona fe processal.

- En l'aute que resol l'incident de nul·litat d'actuacions, pel que fa a la manca de pronunciament en relació amb les diverses qüestions prèvies diferents d'aquelles que fan referència a la manca de legitimació del Govern i dels actors civils, el Tribunal de Corts considera que de l'acta escrita de la sessió del 19 de gener del 2018, com de l'enregistrament d'aquella sessió, es desprèn que el Tribunal de Corts només es pronunciarà de manera separada sobre les qüestions prèvies purament pròpies de procedibilitat, és a dir, aquelles relatives a la manca de legitimació del Govern i dels actors civils.

- Recorda que el Codi de procediment penal no parla de qüestions prèvies, sinó de qüestions prejudicials, configurades per l'*usus fori*, destacant que no totes elles constitueixen obstacles de procedibilitat, com són els pressupostos processals relatius a l'òrgan jurisdiccional (jurisdicció, competència objectiva i territorial, i legítima composició) i els relatius a les parts (legitimació i capacitat processal, postulació i assistència lletrada).

- Aquest Tribunal, interpretant l'article 136 del Codi de procediment penal, va considerar que cap de les qüestions prèvies formulades -tret de les dues qüestions sobre legitimació- afectaven la configuració juridico-processal d'aquest procés, ja que estaven referides a la validesa d'actes processals o de medis de prova, la resolució de les quals està lligada al resultat de la prova, la qual cosa obliga a entrar en el judici oral i practicar la prova proposada per les parts i admesa pel Tribunal. Per consegüent, aquestes qüestions no han de ser objecte de resolució separada, sinó que han de ser resoltes en el moment de la continuació del judici oral. El Tribunal de Corts ha seguit sempre aquest criteri, el qual ha estat convalidat pel Tribunal Constitucional mitjançant la sentència del 7 de setembre del 2016, recaiguda en la causa 2016-11-RE.

- Pel que fa a les dues qüestions prèvies relatives a la manca de legitimació del Govern i dels actors civils, el Tribunal de Corts destaca que els recurrents reiteren els mateixos arguments que ja van ser rebutjats de manera motivada en el seu aute del 29 de gener del 2018 i recorda que el dret a la jurisdicció implica, en la seva manifestació positiva, el dret de tota persona a ser part en un procés i a poder promoure l'activitat jurisdiccional que desemboqui en una decisió judicial sobre les pretensions adduïdes i, en la seva manifestació negativa, la salvaguarda de la defensa contradictòria de les parts litigants a través de l'oportunitat d'al·legar i de provar els seus drets i interessos.

2.3. Argumentació del Ministeri Fiscal

- Abans de res, el Ministeri Fiscal considera que els recurrents no han esgotat la via ordinària en defensa dels drets fonamentals al·legats, d'acord amb les disposicions de l'article 94 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional. Totes les qüestions prèvies plantejades, ja siguin aquelles que han estat desestimades pel Tribunal de Corts com a obstacles de procedibilitat, com aquelles que hauran de ser resoltes mitjançant sentència, podran fer l'objecte, si s'escau, d'apel·lació i d'incident de nul·litat d'actuacions.

- No obstant això, el Ministeri Fiscal considera que aquest recurs d'empara és igualment inadmissible a tràmit per la manca manifesta de contingut constitucional de les seves pretensions, d'acord amb les disposicions de l'article 37.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, ja que tant de les decisions del Tribunal de Corts impugnades, com de les gravacions i de l'acta del judici oral es desprenen els motius pels quals les pretensions dels recurrents han estat desestimades. Aquestes decisions estan fonamentades i no es poden qualificar ni d'arbitràries ni de disconformes amb la comuna opinió del conjunt dels juristes.

- Pel que fa a la incongruència omissiva imputada al Tribunal de Corts, el Ministeri Fiscal considera que aquest va donar una resposta coherent, lògica i conforme a la normativa processal sobre el moment idoni de la resolució de les qüestions prèvies que no eren veritables obstacles de procedibilitat.

- El mateix succeeix, amb els greuges constitucionals imputats a la decisió de privilegiar l'accés a la jurisdicció de l'acusació particular i dels actors civils: la resposta del Tribunal de Corts de considerar-los compareguts de forma legal no és ni il·lògica ni estranya a l'opinió comuna dels juristes, destacant que la seva personació va ser notificada per la batlle instructora a totes les parts, sense que cap d'aquestes formulés recurs d'apel·lació (article 194 del Codi de procediment penal).

- El Ministeri Fiscal nega que s'hagi produït un desequilibri entre les parts, les quals, com ho demostren les gravacions, han pogut al·legar lliurement totes les qüestions prèvies que han considerat oportunes, sense que això signifiqui que totes hagin de prosperar. Conclou que no s'ha vulnerat el principi de legalitat processal, ni el principi d'igualtat amb la personació del Govern, el qual pot tenir pretensions coincidents o no amb aquest Ministeri Públic, raó per la qual no es produeix cap desequilibri, ni trencament del caràcter unitari del Ministeri Fiscal.

- Finalment, considera que la doctrina jurisprudencial relativa a les companyies d'assegurances en el procés penal no és d'aplicació, ja que en el cas dels accionistes de l'entitat bancària no se situarien en la condició de les companyies esmentades, les quals se subroguen contractualment en la posició del perjudicat, sinó en la situació del titular o propietari del vehicle assegurat, i per tant, amb un evident dany o perjudici directe examinat *prima facie*.

- El Ministeri Fiscal demana, per acabar, que el Tribunal Constitucional acumuli aquesta causa amb el recurs d'empara 2018-18-RE presentat pel Sr. Xavier Mayol González contra les mateixes resolucions del Tribunal de Corts, per tal d'evitar resolucions dispars.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. De manera prèvia, el Tribunal Constitucional decideix no acumular aquesta causa amb la causa 2018-18-RE perquè, si bé aquests dos recursos d'empara tenen punts en comú, el recurrent de la causa 2018-18-RE desenvolupa una argumentació particular.

3.2. Així mateix, abans de pronunciar-se en el fons, el Tribunal Constitucional ha d'examinar l'admissibilitat d'aquest recurs.

3.3. El Ministeri Fiscal considera que els recurrents no han esgotat les vies ordinàries de recurs, ja que les resolucions del Tribunal de Corts sobre les qüestions prèvies encara poden ser impugnades en fase d'apel·lació i mitjançant un incident de nul·litat d'actuacions abans de poder presentar el

---

recurs d'empara.

3.4. No obstant això, de la legislació processal es desprèn que pel que fa a les qüestions prèvies relatives en concret a la legitimació per constituir-se com a acusació particular i com a actor civil no existeix cap altre recurs tret del recurs d'empara, després d'haver presentat l'incident de nul·litat d'actuacions preceptiu.

3.5. D'altra banda, el principi de bona administració de justícia implica que aquestes qüestions es resolguin abans que el procés s'hagi consumat, cosa que reconeix el Tribunal de Corts mateix, el qual va suspendre el judici oral fins que el Tribunal Constitucional resolgués l'empara sobre aquestes qüestions.

3.6. Pel que fa al fons, el reconeixement de la legitimació del Govern per constituir-se acusació particular en un procés per un presumpte delicte de blanqueig de diners o valors, comés en el marc d'un establiment bancari, en grup organitzat i de manera habitual, no és ni il·lògic, ni irraonable, ni arbitrari.

3.7. Efectivament, el Govern és responsable d'assegurar a través de tots els mitjans el dret de defensa de l'interès general i el de les institucions andorranes.

3.8. Ara bé, el presumpte delicte de blanqueig de diners o valors, comés en el marc d'un establiment bancari, en grup organitzat i de manera habitual afecta la imatge d'Andorra i la reputació de les institucions públiques andorranes, les quals estan a càrrec del Govern.

3.9. Per consegüent, el Tribunal de Corts està jurídicament fonamentat per considerar que el Govern pot constituir-se com a acusació particular en aquest procés.

3.10. El fet que el Ministeri Fiscal estigui a l'origen de l'acció penal no és un obstacle per a la legitimació del Govern per actuar, ni una vulneració de la separació dels poders, ni una vulneració del principi de la igualtat d'armes en la mesura en què els fonaments de les accions del Ministeri Fiscal i del Govern són diferents i independents; en la mesura en què el Ministeri Fiscal només pot exercir l'acció civil si el perjudicat no s'ha constituït en part o ha fet reserva, ha desistit o ha renunciat a la seva reclamació; i en la mesura en què els acusats no es troben en una impossibilitat de defensar-se com així ho han pogut fer durant la instrucció, nogensmenys sense impugnar en aquell moment processal la legitimació activa del Govern.

3.11. Així mateix, la legitimació dels socis de la BPA personats com a actors civils està lògicament fonamentada en l'article 18 del Codi de procediment penal que disposa que "*L'acció civil pot ser exercida per tota persona que hagi sofert danys i perjudicis causats pel delicte o la contravenció penal. Pot intentar-se conjuntament amb la penal o, separadament, en judici civil.*"

3.12. Per acabar, cal considerar que el Tribunal de Corts no ha efectuat una aplicació il·lògica de l'article 136 del Codi de procediment penal pel fet d'entendre que les qüestions prèvies diferents d'aquelles relatives a la legitimació del Govern i dels actors civils no afectaven el desenvolupament del procés i podrien ser resoltes quan es reprengués el judici oral.

3.13. Per consegüent, El Tribunal Constitucional declara aquest recurs d'empara inadmissible a tràmit.

Per tot això que s'ha exposat.

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

DECIDEIX:

1. No admetre a tràmit el recurs d'empara 2018-17-RE interposat per les representacions processals respectives dels Srs. Joan Pau Miquel Prats, Mauricio Escribano Sánchez, Enrique Rafael Gracià Cerdà, Ignacio Cardiel Lavilla, Josep Elfa Farré, Isabel Camino Sarmiento Fuertes, Santiago de Rosselló Piera, Anna Maria Bermejo Camp, Juan Cejudo Peña, Luis César Jayme Garcia-Salcedo, Jaume Sansa Matamoros, Francesc Xavier Domingo Roige, Joana Reolid Castillo, Francisco Javier Filoso Fernandez, Sergi Fernández Genes, Amaya de Santiago Bullich, Josep Antoni Rivero Carrizo, Xavier Mayol González, Amélie Andrée Monique Pérez, Luis Pablo Laplana Moraes, Josep Lluís Rivero Carrizo, Esteve Garcia Garcia i Antoni Calvente Gutiérrez, contra els autes del 29 de gener del 2018 i del 19 de març del mateix any, dictats pel Tribunal de Corts.

2. Notificar aquest aute a les representacions processals respectives dels recurrents, al president del Tribunal de Corts i al Ministeri Fiscal.

3. Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Acordat a Andorra la Vella, l'11 de juliol del 2018.

Dominique Rousseau
Vicepresident

Laurence Burgorgue-Larsen
Magistrada

Josep-D. Guàrdia Canela
Magistrat